

FBU ForældreLANDSforeningen

Socialudvalget
SOU alm. del - Bilag 171
Offentlig

**Til
Medlemmerne af
Folketingets Socialudvalg
og
Partiernes socialpolitiske ordførere**

Hellerup, den 17. januar 2005.

Kort orientering om

FBU ForældreLANDSforeningens høringssvar af 5.1.05 vedrørende Struktur - reformen og dens mulige konsekvenser for de allermest udsatte børn og unge samt deres familier.

FBU vil gennem dette brev orientere om organisationens mest centrale synspunkter i forbindelse med strukturreformen.

Hvis en nærmere uddybning har interesse, er synspunkterne uddybet i høringssvaret, som vedlægges.

FBU er principielt enig i målene med kommunalreformen på det sociale område. Samtidig nærer vi store betænkeligheder ved, sådan som lovforslaget foreligger, at kommunerne som udgangspunkt bliver det eneste sted, familierne kan henvende sig.

De fleste mennesker, FBU er i kontakt med, er forældre til børn og unge, som er anbragt udenfor hjemmet – familier i ofte meget vanskelige livssituationer med komplekse sociale og psykiske problemer hos både forældre og børn. En meget udsat gruppe.

Døgninstitutioner / børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer

Som grundlag for arbejdet med strukturreformen og de foreliggende lovforslag betegner Socialministeriet børn og unge på dette område som *børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer*. Med udgangspunkt i FBU's konkrete erfaringer fra familier med børn og unge, som er anbragt udenfor hjemmet, kan vi ikke finde dækning for mange børns og unges alvorlige vanskeligheder i denne meget simple beskrivelse. Beskrivelsen er langt fra dækkende for alle børn og unge med behov for særlig støtte, som ikke er handicappede (i diagnostisk forstand).

Vi finder, at denne forsimpning ser ud til at kunne få alvorlige konsekvenser for mange børn og unge i forbindelse med strukturreformen.

Kastaniehuset, Bernstorffsvej 20, 2900 Hellerup

Telefon 70 27 00 27

E-mail: sek@fbu.dk

www.fbu.dk

FBU er enig i, at kommunerne skal have ansvar for døgninstitutioner i nærmiljøet, lokale døgninstitutioner, for en del af de børn og unge, som i kortere eller længere periode har behov for anbringelse uden for hjemmet, og hvor en placering i nærmiljøet vil sikre den nødvendige støtte og hjælp. Den "nære" anbringelse vil samtidig kunne sikre kontinuitet i mange af barnets relationer og "arenaer" og sikre mulighed for nær kontakt med forældre, familie og venner.

FBU anbefaler samtidig, at regionerne efter strukturreformen får ansvar for at sikre (som minimum i en overgangsperiode), at der fortsat er kvalificerede og specialiserede *behandlingsinstitutioner / døgninstitutioner* med pladser til de allermest udsatte børn og unge. De børn og unge, som kan beskrives som børn og unge med *alvorlige udviklingsmæssige, personlighedsmæssige eller psykiske vanskeligheder (grænsende til eller indenfor det psykiatriske område)*.

De allermest udsatte børn og unge skal - ligesom i dag - fremover sikres specialiseret behandlingsindsats, præget af høj faglighed og i nært samarbejde med såvel somatiske som børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger i det regionale sundhedsvæsen.

Begrænsning af borgernes rettigheder

Strukturreformen medfører en *forningelse* af borgernes rettigheder, fordi der ikke længere skal være ret til specialrådgivning i et offentligt system, uvildig og udenfor kommunen. Borgernes rettigheder forringes, fordi adgangen til rådgivning og undersøgelse / udredning (VISO) begrænses til kun at omfatte de mest specielle situationer, og fordi henvendelse om udredning kun kan ske gennem kommunen.

Nogle af de mest komplicerede sager på "vores" område er de situationer, hvor en kommune finder det påkrævet, at barnet eller den unge anbringes udenfor hjemmet – af hensyn til dets sundhed og udvikling (mulighed for tvangsfjernelse), og hvor forældrene eller den unge selv ikke deler den opfattelse.

Her må det være *et retskrav*, at der fortsat bliver mulighed for - og ret til - en uvildig / udenforstående undersøgelse, ligesom det hidtil har været muligt i amtskommunerne.

På dette følsomme område – hvor der kan blive tale om tvangsanbringelser og dermed meget alvorlige indgreb i børn og familiers liv – kan det ikke være rigtigt og tilsigtet, at muligheden for en udredning / undersøgelse uden for kommunen *alene som følge af strukturreformen* indskrænkes til kun at være "de få mest specialiserede sager" (med mindre f.eks. tvangsanbringelser af børn og unge bliver omfattet af denne formulering).

FBU anbefaler, at borgernes ret til specialrådgivning og til udredning ikke begrænses i forhold til gældende lovgivning.

FBU anbefaler, at borgerne skal have lige mulighed med kommunerne til at henvende sig til VISO både om specialrådgivning og om udredning.

Kastaniehuset, Bernstorffsvej 20, 2900 Hellerup

Telefon 70 27 00 27

E-mail: sek@fbu.dk

www.fbu.dk

FBU-LINIEN - åbningstider: mandage kl. 16-20 og torsdage kl. 10-13

Uvildig konsulentordning:

FBU anbefaler, at der også **etableres en uvildig konsulentordning** på området med børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer og børn og unge med alvorlige udviklingsmæssige, personligheds-mæssige eller psykiske / psykiatriske problemer.

En uvildig konsulentordning, som yder rådgivning og vejledning, vil i væsentlig grad kunne kompensere for den begrænsning af borgernes rettigheder til specialrådgivning, som nedlæggelse af amtskommunernes rådgivningsfunktion medfører.

En uvildig konsulentordning vil samtidig være en god og konstruktiv mulighed for bl.a. de familier, som "løber sur i" eller kommer i alvorlig konflikt med kommunen om indsatsen til familien og dens børn.

Alvorlige konflikter i samarbejdet eller uenigheder om indsatser vil være til stor gene/skade for de børn, som har behov for hjælp og støtte.

FBU forestiller sig, at en uvildig konsulentordning på området vil kunne løse op for nogle af de situationer – *alene* fordi forældrene får mulighed for uvildig rådgivning et andet sted end i kommunen.

Økonomisk støtte til frivillige sociale organisationer

FBU anbefaler, at der fra centralt hold fastsættes retningslinier, som pålægger kommunerne at yde økonomisk støtte til frivillige sociale organisationer, der yder støtte til målgrupper som f.eks. FBU's, hvor organisationen ikke er så stor, at den kan være kommunalt, lokalt forankret, men kun kan have sin virksomhed i større geografiske enheder.

Plads i regionale udviklingsråd

FBU har stor interesse i fortsat at være med i arbejdet i de regionale udviklingsråd og er i dag repræsenteret i udviklingsrådene i 5 amter.

FBU vil pege på, at FBU på lignende måde sikres plads i udviklingsrådene, ikke mindst fordi "vores" børn og unge – område berøres på en indgribende måde straks ved lovens ikrafttræden. Den udvikling vil vi som eneste brugerorganisation på området, der repræsenterer forældrene, gerne have mulighed for at følge og være med i dialogen om.

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær / socialrådgiver

Kastaniehuset, Bernstorffsvej 20, 2900 Hellerup

Telefon 70 27 00 27

E-mail: sek@fbu.dk

www.fbu.dk

FBU ForældreLANDSforeningen
Landssekretariatet
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
E-mail: sek@fbu.dk

Hellerup, den 5.1.05

FBU ForældreLANDSforeningens

Høringssvar i forbindelse med Strukturreformen

FBU ForældreLANDSforeningens høringssvar til lovkomplekset i forbindelse med kommunalreformen koncentrerer sig om **Lov om Social Service** og om bestemmelsen vedrørende **handicapråd i Lov om retssikkerhed m.v.**

FBU har som brugerorganisation valgt at tage udgangspunkt i det for os helt nære.

Vi kommenterer de områder i serviceloven

- som konkret kommer til at berøre / at få konsekvenser for familier i kontakt med det sociale system, fordi deres børn og unge har behov for særlig støtte – i denne forbindelse med særligt fokus på anbringelse uden for hjemmet
- hvor FBU som brugerorganisation mener at skulle have mulighed for fortsat indflydelse i kommende råd, som skal sikre dialogen om udviklingen på området og kvaliteten af ydelserne i forhold til borgerne
- og om mulighederne for økonomisk støtte fra kommunerne til FBU's frivillige sociale arbejde.

Indledende bemærkninger

Til lovforslagets baggrund og formål

I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det bl.a.

"På det sociale område indebærer aftalen om strukturreformen, at der skabes en klar og entydig ansvarsfordeling samtidig med, at de sociale opgaver i højere grad løses på mere kvalificeret måde, i nærmiljøet og i tæt samspil med de almindelige tilbud. Den brede vifte af tilbud og den særlige ekspertise, som borgerne og kommunerne kan benytte sig af, skal udvikles og understøttes."

"Målet med kommunalreformen på det sociale område er dermed at sikre en udvikling, hvor der er kvalificerede tilbud til udsatte børn og unge, udviklingshæmmede, handicappede, sindslidende og stofmisbrugere m.v. Alle borgere med behov for en socialfaglig indsats skal have de nødvendige botilbud og anden hjælp i deres nærmiljø og i sammenhæng med det liv, som leves af andre borgere."

FBU er principielt enig i målene med kommunalreformen på det sociale område. Samtidig nærer vi store betænkeligheder ved, sådan som lovforslaget foreligger, at kommunerne som udgangspunkt bliver det eneste sted, familierne kan henvende sig (i dag findes en supplerende mulighed for rådgivning, udredning og behandling i amtskommunen).

De fleste mennesker, FBU er i kontakt med, er forældre til børn og unge, som er anbragt udenfor hjemmet – familier i ofte meget vanskelige livssituationer med komplekse sociale og psykiske problemer hos både forældre og børn. En meget udsat gruppe.

Mange opgaver med støtte til udsatte familier løses i dag på udmærket vis af kommuner. Men generelt sagt er det FBU's erfaring, at kommunerne langt fra altid sikrer børnene og deres familier den nødvendige hjælp eller foretager kontakten og sagsbehandlingen efter "god forvaltningsskik" og de lovbestemte regler for sagsbehandling.

Det er tydeligt for os, at mange kommuner har vanskeligt ved at tilbyde tilstrækkelig kvalificeret og mangesidig hjælp til støtte for både barnet, forældrene og familien som helhed.

Det gælder mange små kommuner med naturlige vanskeligheder ved at etablere faglige miljøer til at sikre en kvalificeret indsats. Den problemstilling vil i nogen grad blive løst gennem kommunesammenlægninger – men større kommuner har hidtil - efter FBU's erfaring - ikke i sig selv været en garanti for hverken en god sagsbehandling eller en relevant og kvalificeret indsats – en støtte og en indsats, der kommer til at gøre den nødvendige forskel for de udsatte børn og deres familier.

FBU vil gøre sit til at følge kommunernes opgaveløsning i de kommende år.

"Borgere med specielle behov skal have fuld adgang til specialiserede tilbud og behandling, der bevares og udvikles. Regionerne får ansvar for at levere de tilbud til kommunerne, som hidtil har været omfattet af amtskommunernes opgavevaretagelse. Kommunerne kan dog selv oprette og drive alle typer af tilbud."

FBU stiller sig ganske uforstående overfor, hvorfor netop døgninstitutioner for udsatte børn og unge ikke fortsat skal være omfattet af en regional drift- og forsyningsforpligtelse, i modsætning til alle andre nuværende amtskommunale døgntilbud for børn, unge og voksne.

Vi finder desværre ikke i bemærkningerne til lovforslaget nogen begrundelse eller argumentation herfor.

Børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer

FBU finder det alt for forsimplet at anvende denne beskrivelse om alle de børn og unge, som ikke er handicappede (i diagnostisk forstand).

Vi finder, at denne forsimpelse ser ud til at kunne få alvorlige konsekvenser for mange børn og unge i forbindelse med strukturreformen.

Når vi tager udgangspunkt i FBU's konkrete erfaringer fra familier med børn og unge, som er anbragt udenfor hjemmet, kan vi ikke finde dækning for mange børns og unges alvorlige vanskeligheder i denne beskrivelse som sociale eller adfærdsmæssige problemer.

Vi sidder tilbage med den opfattelse, at der "højt oppe i systemet" - i Regeringen, Folketinget, også måske også i KL - kan tænkes at mangle tilstrækkelig viden om og indsigt i, hvilke alvorlige og evt. meget langvarige og behandlingskrævende vanskeligheder / skader, mange af de børn og unge har, som i dag er anbragt på de meste specialiserede døgninstitutioner (tidligere ofte kaldet f.eks. behandlingshjem).

Når vi ser på bemærkningerne til § 67 - kommunens forpligtelse til at sikre pladser på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale og adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet - bliver vi bekræftede i vores opfattelse.

De døgninstitutioner, som skal drives af kommunerne, har som målgruppe børn og unge, som har behov for at blive anbragt udenfor hjemmet herunder p.g.a. forhold hos forældrene, som gør, at de ikke kan tage vare på deres børn.

I FBU er vi ikke i tvivl om, at mange - langt de fleste børn - anbringes både p.g.a. forhold hos forældrene og p.g.a. egne behov for støtte og evt. behandling.

Men med Socialministeriets bemærkninger til lovforslaget bliver vi meget usikre på, om det lovgivende led har tilstrækkelig viden om og indsigt i de behov for specialiseret behandlingsindsats, som mange anbragte børn og unge har p.g.a. deres egne vanskeligheder (jfr. her også seneste undersøgelse fra SFI - Forløbsundersøgelsen).

FBU anbefaler, at den målgruppe, som i Lov om social Service omtales som børn og unge med særligt behov for støtte, mere dækkende kan beskrives gennem 3 og ikke kun 2 kategorier, nemlig

- børn og unge (med socialministeriets ord) med sociale eller adfærdsmæssige problemer
- børn og unge med alvorlige udviklingsmæssige, personlighedsmæssige eller psykiske vanskeligheder (grænsende til eller indenfor det psykiatriske område)
- børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne

Vi er opmærksomme på, at der bliver tale om en svær grænsedragning - men den grænsedragning må "det sociale system" kunne løse.

Ret til rådgivning, undersøgelse og behandling uden for kommunen:

I dag kan familier henvende sig direkte til amternes Børnerådgivninger – både vedrørende børn med handicap og børn med sociale adfærdsproblemer. Mange familier sætter stor pris på denne mulighed – dels p.g.a. den specialiserede faglighed og dels p.g.a. muligheden for uvildig (i forhold til kommunerne) rådgivning, undersøgelse og behandling.

Familierne vil efter reformen få kommunen som eneste opgaveløser på området – det gælder både rådgivning, vejledning og undersøgelse – reelt (som VISO foreligger beskrevet) uden mulighed for hverken uvildig rådgivning eller undersøgelse uden for den myndighed, som har forpligtelse og beslutningskompetence.

Nogle af de mest komplicerede sager på "vores" område er efter vores erfaring der, hvor en kommune finder det påkrævet, at barnet eller den unge anbringes udenfor hjemmet – af hensyn til dets sundhed og udvikling (mulighed for tvangsfjernelse), og hvor forældrene eller den unge selv ikke deler den opfattelse.

Her må det være et retskrav, at der fortsat bliver mulighed for - og ret til - en uvildig / udenforstående undersøgelse, ligesom det hidtil har været muligt i amtskommunerne.

På dette følsomme område – hvor der kan blive tale om tvangsanbringelser og dermed meget alvorlige indgreb i børn og familiers liv – kan det ikke være rigtigt og tilsigtet, at muligheden for en udredning / undersøgelse uden for kommunen alene som følge af strukturreformen indskrænkes til kun af være "de få mest specialiserede sager" (med mindre f.eks. tvangsanbringelser af børn og unge bliver omfattet af denne formulering).

Det kan heller ikke være rigtigt og tilsigtet, at borgeren ikke længere selv kan henvende sig direkte – men kun få adgang til denne uvildige / udenforstående vejledende udredning betinget af en henvendelse fra kommunen.

Det vil således være en klar forringelse af familiernes / borgerens retssikkerhed og rettigheder, at adgangen til rådgivning og undersøgelse / udredning begrænses, og at henvendelse om udredning kun kan ske gennem kommunen.

FBU anbefaler, at der i lovforslaget indarbejdes forslag om, at familier har ret til en uvildig undersøgelse / udredning af barnets og familiens forhold i de situationer, hvor kommunen vurderer, at kriterierne for anbringelse uden for hjemmet uden samtykke er opfyldt, og hvor forældrene eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke er enige i at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet..

På dette meget indgribende område må retssikkerheden ikke blive alvorligt indskrænket som følge af strukturreformen.

Om den uvildige undersøgelse / udredning skal finde sted inden for rammerne af VISO eller indenfor regionernes opgaver må komme an på, hvor opgaven vil være mest hensigtsmæssigt placeret og tilgængelig.

Bemærkninger til det konkrete forslag vedrørende Lov om social service:

§§ 10 – 11, Kommunens rådgivning:

Bestemmelserne er som udgangspunkt en videreførelse af nuværende bestemmelser.

Men strukturreformen medfører i praksis en **begrænsning af borgernes rettigheder**, idet der ikke længere er ret til specialrådgivning i et offentligt system, udenfor kommunen (herom senere).

Hvor bliver muligheden for specialrådgivning af ?

FBU finder ikke, at den forpligtelse til rådgivning, udredning og behandling, som amtskommunen i specielle tilfælde har på nuværende tidspunkt, dækkes ind af lovforslaget.

FBU foreslår, at det direkte af lovteksten kommer til at fremgå, at kommunen har forpligtelse til at yde rådgivning, og at denne forpligtelse også indebærer, at kommunen skal kunne rådgive tilstrækkeligt og kvalificeret i specielle tilfælde.

Kommunens forpligtelse skal være tydelig, og det må gennem lovgivningen sikres, at der ikke opstår "huller" i rådgivningsforpligtelsen. Kommunens forpligtelse skal dække fuldt ud, bortset fra de situationer, hvor det kommende VISO kan træde til med rådgivning – både overfor borgeren og overfor kommunen.

§ 13, National videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO):

FBU finder, at etableringen af en ny national videns- og specialrådgivningsorganisation er et meget spændende og velkomment initiativ, der på mange måder vil kunne være med til at kvalificere den offentlige sociale indsats samtidig med, at borgere med komplekse problemstillinger selv kan rette henvendelse om vejledende rådgivning.

Det er ifølge bemærkningerne til lovforslaget planen, at VISO skal dække de mest specialiserede, komplicerede problemstillinger inden for følgende områder:

- Børn og unge med handicap
- Børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer
- Udsatte grupper
- Voksne med handicap
- Socialpsykiatrien
- Andre grupper med meget komplekse problemstillinger

FBU har som organisation "andel" i alle grupper – når det drejer sig om børn og unge, og når det drejer sig om forældre.

Forældre, som er i FBU' s målgruppe, kan være handicappede og kan være i gruppen af udsatte (f.eks. præget af alkohol- eller narkotikamisbrug), brugere af socialpsykiatri eller andre grupper.

FBU har følgende forslag og kommentarer til VISO's opgaver, målgrupper og afgrænsning

- FBU ser det som en klar forringelse af familiernes / borgerens rettigheder, såfremt adgangen til rådgivning og undersøgelse / udredning begrænses i forhold til de nuværende muligheder i Servicelovens § 34, og såfremt en borger ikke selv kan rette henvendelse til VISO både vedrørende vejledende specialrådgivning og vejledende udredning.

Det kan ikke være tilsigtet, at den ændrede opgavefordeling i forbindelse med struktur-reformen forringer borgernes rettigheder.

FBU anbefaler derfor, at borgernes ret til specialrådgivning og til udredning ikke begrænses i forhold til gældende lovgivning, og at VISO får tillagt kompetence til og personalemæssig mulighed for at yde specialrådgivning og tilbyde udredning i større omfang og til en bredere gruppe af brugere end foreslået.

Adgangen til at klage over en kommunes afslag på henvisning til udredning løser ikke i praksis dette spørgsmål om borgerens rettigheder. Ventetid og sagsbehandlingstid ved De Sociale Nævn og efterfølgende tid i VISO til at vurdere, om henvendelsen er omfattet af VISO's målgruppe, vil give mange måneders ventetid på afklaring.

- **FBU anbefaler**, at borgerne skal have lige mulighed med kommunerne til at henvende sig til VISO både om specialrådgivning og om udredning.
- **FBU anbefaler**, at VISO's målgruppe specificeres til (jfr. ovenstående bemærkninger) også at omfatte børn og unge med udviklingsmæssige, personlighedsmæssige eller psykiske problemer (grænsende til eller indenfor det psykiatriske område).
- **FBU anbefaler**, at VISO på herværende børn - og ungeområde dimensioneres, således at der beregnes tilstrækkelige medarbejdere til at varetage vidensfunktionen samt til specialrådgivnings- og udredningsfunktionen.

FBU finder, at det beskrevne forslag bærer præg af at have fokus på handicap-områderne og ikke i samme grad på de øvrige områder.

Særligt vil vi nævne, at vidensfunktionen vedrørende dette børn - og ungeområde er skønnet til 2 ÅV, (jfr. Notat af 19.11.04 fra Socialministeriet). Det forekommer ganske utilstrækkeligt.

- **FBU anbefaler**, at specialundervisning skal være omfattet af udredningsfunktionen. Barnets eller den unges undervisningssituation er en del af barnets eller den unges samlede situation og kan ikke holdes udenfor, jfr. f.eks. "anbringelsesreformens" skærpede fokus på anbragte børns skolegang og uddannelse.

§ 13, stk. 5

FBU anbefaler, at der mere specifikt lovgives om VISO's virksomhed – herunder målgrupper og afgrænsning.

Vi betragter målgrupper og afgrænsning som en del af **borgernes retssikkerhed**, som der bør lovgives direkte om, og som ikke bør overlades til socialministeren af fastsætte i en bekendtgørelse.

FBU anbefaler, at der ligeledes lovgives om VISO's organisering og vil i den forbindelse pege på, at der for de faglige områder, som skal være omfattet af VISO's virksomhed, oprettes **faglige råd**.

Endelig vil **FBU anbefale**, at FBU får mulighed for som brugerorganisation at være repræsenteret både i fagligt råd og i VISO's faglig bestyrelse. FBU er den eneste brugerorganisation, som repræsenterer forældrene på "vores" børn - og ungeområde.

§ 15, Uvildig konsulentordning:

FBU anbefaler, at der også bliver **etableret en uvildig konsulentordning** på området med børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer og børn og unge med alvorlige udviklingsmæssige, personligheds-mæssige eller psykiske / psykiatriske problemer.

En uvildig konsulentordning, som yder rådgivning og vejledning, vil i væsentlig grad kunne kompensere for den begrænsning af borgernes rettigheder, som nedlæggelse af amtskommunernes rådgivningsfunktion medfører.

En uvildig konsulentordning vil samtidig være en god og konstruktiv mulighed for bl.a. de familier, som "løber sur i" eller kommer i alvorlig konflikt med kommunen om indsatsen til familien og dens børn.

Alvorlige konflikter i samarbejdet eller uenigheder om indsatser vil være til stor gene / skade for de børn, som har behov for hjælp og støtte.

FBU forestiller sig, at en uvildig konsulentordning på området vil kunne løse op for nogle af de situationer – alene fordi forældrene får mulighed for uvildig rådgivning et andet sted end i kommunen.

§ 16, Brugerinddragelse:

FBU anbefaler, at kravet til kommunerne om brugerindflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene specificeres til på døgninstitutioner for børn og unge at omfatte både børnene og de unge som brugere og deres forældre.

§ 18, Frivillige sociale organisationer:

FBU anbefaler, at der fra centralt hold fastsættes retningslinier, som pålægger kommunerne at yde økonomisk støtte til frivillige sociale organisationer, der yder støtte til målgrupper som f.eks. FBU's. også selvom organisationen ikke er kommunalt, lokalt forankret.

Vi forudser meget svære vilkår for små organisationer som f.eks. FBU, som laver frivilligt socialt arbejde i forhold til udsatte grupper, og hvor der måske kun er få borgere, der benytter sig af tilbud om telefonrådgivning, støtte gennem bisidder og deltagelse i netværksskabende aktiviteter - arrangeret af en lokalforening, som dækker et større geografisk område (i dag i amter).

Flere steder i landet baserer FBU's lokalforeninger i dag en stor del af sine medlemsrettede aktiviteter på økonomisk støtte fra amtskommunerne.

Det er på vores erfaring på nuværende tidspunkt, at rigtig mange kommuner er tilbageholdende med eller giver direkte afslag på støtte efter nuværende § 115 med den begrundelse, at FBU ikke er forankret i kommunen, eller at aktiviteterne ikke direkte er målrettet borgere i lige netop denne kommune.

FBU er på én gang en brugerorganisation og en frivillig social organisation. Vi er medlemsmæssigt på landsplan en lille organisation og også antallet af frivillige på landsplan er lille.

FBU er en landsdækkende organisation med frivillige sociale aktiviteter i 8 amtskommuner og i København og Frederiksberg Kommune. FBU's målgruppe og medlemmer er for langt de flestes vedkommende mennesker i meget sårbare og udsatte livssituationer.

Selv om FBU gerne ville det anderledes, er der for os at se ikke noget der tyder på, at vi i nærmeste fremtid kan etablere aktiviteter direkte i landets kommuner, heller ikke ved kontaktpersoner. Vi er med vores ressourcer nødt til – som hidtil – at organisere vores medlemsaktiviteter i større enheder, men har endnu ikke taget stilling til hvordan.

Kapitel 11 – Særlig støtte til børn og unge

§ 67

FBU er enig i, at kommunerne skal have ansvar for døgninstitutioner i nærmiljøet, lokale døgninstitutioner for en del af de børn og unge, som i kortere eller længere periode har behov for anbringelse uden for hjemmet og hvor en placering i nærmiljøet vil sikre den nødvendige støtte og hjælp. Den "nære" anbringelse vil samtidig kunne sikre kontinuitet i mange af barnets relationer og "arenaer" og sikre mulighed for nær kontakt med forældre, familie og venner.

FBU anbefaler samtidig, at regionerne efter strukturreformen får ansvar for at sikre, at der fortsat er kvalificerede og specialiserede behandlingsinstitutioner / døgninstitutioner med pladser til de børn og unge, som efter vores forslag evt. kan beskrives som børn og unge med alvorlige udviklingsmæssige, personligheds-mæssige eller psykiske vanskeligheder (grænsende til eller indenfor det psykiatriske område).

Det medfører konkret forslag om ændring af § 67, stk. 2, som herefter kunne lyde sådan:

Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for børn og unge, som p.g.a. alvorlige udviklingsmæssige, personligheds-mæssige eller psykiske vanskeligheder eller på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for at blive anbragt udenfor hjemmet.

Det er FBU vurdering, at en placering af drift og forsyningsansvar i regionerne på nuværende tidspunkt vil være en forudsætning for, at også de allermest udsatte børn og unge - ligesom i dag - fremover sikres specialiseret behandlingsindsats, præget af høj faglighed og i nært samarbejde med såvel somatiske som børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger i det regionale sundhedsvæsen.

Som lovforslaget foreligger, er det FBU's indtryk, at børn med behov for særlig støtte efter Socialministeriets opfattelse aldrig har behov for så specialiseret en indsats, at regionerne skal have ansvaret for drift af institutioner til dem – med mindre der er tale om børn med direkte handicap.

Det er vi – jfr. ovenfor – ganske uforstående overfor ud fra vores erfaringer om mange konkrete børn og unge og deres behov for specialiseret behandlingsindsats.

I et længere tidsperspektiv er det FBU's forventning, at mange af disse institutioner vil kunne drives af de nye større kommuner - evt. i fællesskab. Det forudsætter en grundig planlægning og en lovgivning, som samtidig sikrer forsynings- og udviklingsforpligtelsen, således at der reelt er tilbud til de mest udsatte børn og unge om behandling på specialiserede institutioner, uanset hvor de bor og om der i deres kommune kan tilbydes den nødvendige behandling.

Det er **FBU's bud**, at ansvaret for de specialiserede døgninstitutioner i lovgivningen skal **placeres i regionerne i mindst 5 år** - med mulighed for revurdering efter den 4 års periode, hvor området skal følges og overvåges af De regionale Udviklingsråd.

FBU's forslag indebærer, at den i § 196 foreslåede overgangsperiode på 4 år fra lovens ikrafttræden forslås udvidet til 5 år, jfv. nedenfor.

Kommunens opgaver under anbringelsen

FBU anbefaler, at § 140 og § 148, som drejer sig om den helt konkrete sagsbehandling vedrørende børn, unge og deres forældre, **rykkes frem og medtages under afsnittet om kommunens opgaver under anbringelsen**, f.eks. mellem lovforslagets § 69 og § 70.

I de indledende bemærkninger til lovforslaget nævner Socialministeriet, at lovforslaget også indeholder en række sproglige og redaktionelle ændringer som konsekvens af Socialministeriets projekt om retssikkerhed og formidling. Det kan FBU kun tilslutte sig.

FBU vil gerne pege på det meget væsentlige i, at bestemmelserne om handleplan ved foranstaltninger for børn og unge og deres familier og om kommunens forpligtelse til at føre tilsyn med børn og unge under ophold udenfor hjemmet, herunder mindst en gang om året at tale med barnet eller den unge, står som en del af kommunens opgaver under anbringelsen.

Set fra et borger- / brugersynspunkt giver den nuværende opdeling i lovforslaget ikke mening. Som borger / bruger har man brug for at kunne læse alle de meget centrale bestemmelser under eet.

Så vidt vi kan overskue det, vil en flytning af de to bestemmelser ikke bryde systematikken i opbygningen af Lov om social service.

Bestemmelsen om handleplaner står ganske vist sammen med en bestemmelse om handleplaner for voksne, § 141.

Til sammenligning har bestemmelserne om merudgiftsydelser til børn og unge, § 41, og dækning af merudgifter til voksne, § 100, har hver sin § i hvert sit afsnit – fordi de dermed er hensigtsmæssigt placeret i lovteksten.

§ 71, stk. 6

FBU er opmærksom på, at bestemmelsen er en videreførelse af en ny bestemmelse som følge af ”anbringelsesreformen”. Men i Lovforslaget til anbringelsesreformen har bestemmelsen sin egen §.

Vi vil her blot pege på, at støtte til udgifter til forældres transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune ikke logisk hører sammen med bestemmelser om samvær og kontakt.

FBU anbefaler, at bestemmelsen fortsat skal have sin egen §. Hvis det ikke er muligt, vil bestemmelsen være mere naturligt placeret i forbindelse med fastlæggelse af handleplan som **et nyt § 140,stk. 8.**

§ 187, regionale udviklingsråd

FBU har stor interesse i fortsat at være med i arbejdet i de regionale udviklingsråd og er i dag repræsenteret i udviklingsrådene i 5 amter.

Denne interesse bliver ikke mindre af, at døgninstitutionerne på ”vores” børn og unge - område iflg. foreliggende lovforslag helt skal overgå til kommunerne i forbindelse med kommunalreformen.

Iflg. bemærkningerne til lovforslaget skal rådernes sammensætning aftales regionalt mellem kommunerne i regionen og regionen. Det skal være muligt at tilpasse brugerrepræsentationen i forhold til den brugerorganisering, der er i regionen – men det bemærkes samtidig, at det er en forudsætning, at De Samvirkende Invalideorganisationer og Skole og Samfund er repræsenteret i udviklingsrådene.

FBU vil pege på, at FBU på lignende måde sikres plads i udviklingsrådene, ikke mindst fordi ”vores” børn og unge – område berøres på en meget indgribende måde straks ved lovens ikrafttræden. Den udvikling vil vi som eneste brugerorganisation på området gerne have mulighed for at følge og være med i dialogen om.

§ 196, overgangsbestemmelse

FBU anbefaler, at denne overgangsbestemmelse ændres fra 4 til minimum 5 år. Hvis arbejdet i det regionale udviklingsråd skal give mening i en periode på 4 år og evt. behov for lovgivningsmæssige justeringer måtte vise sig i konsekvens heraf må overgangsperioden være længere end de foreslåede 4 år.

Bemærkninger til det konkrete forslag vedrørende handicapråd, § 38 i Lov om retssikkerhed m.v.

Lovforslaget indebærer en forpligtelse for kommunen til at nedsætte et handicapråd, som kan rådgive kommunalbestyrelsen i generelle lokalpolitiske spørgsmål, som har betydning for personer med betydeligt og varigt nedsat funktionsevne.

FBU finder bestemmelsen positiv og forudser, at rådet kan blive et væsentligt bidrag til dialogen mellem kommunalbestyrelsen og borgere og brugere.

FBU anbefaler, at det i forbindelse med kommunalreformen overvejes og evt. lovgives om, hvordan kommunalbestyrelsen skal inddrage brugere af de sociale tilbud for at styrke dialogen mellem kommunen og dens brugere, ofte fra såkaldte udsatte grupper.

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær